

LR Žemės ūkio ministerijai

2026 04 29
Vilnius

DĖL AUGALŲ APSAUGOS PRODUKTŲ NAUDOJIMO TAISYKLIŲ PAKEITIMO PROJEKTO NR. 26-5802

Lietuvos žaliųjų partija, susipažinusi su Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos 2026 m. balandžio 16 d. paskelbtu derinti [Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių pakeitimo projektu Nr. 26-5802](#) (toliau – Projektas), reiškia nepritarimą siūlomiems pakeitimams.

Vertiname, kad Projektas neatitinka Europos Sąjungos aplinkos teisės principų, nacionalinės teisėkūros standartų bei viešojo intereso apsaugos reikalavimų, nes nepagrįstai silpnina apdulkintojų apsaugos mechanizmus ir iš esmės kuria tik formalią, bet neveikiančią apsaugos sistemą.

1. Dėl atsargumo principo pažeidimo

Projektu keičiant Taisyklių 58–60 punktus atsisakoma iki šiol galiojusio informavimo modelio, pagal kurį apie planuojamus purškimus turėjo būti pranešama dviem atvejais: purškiant žydinčius augalus bet kokiais profesionaliajam naudojimui skirtais augalų apsaugos produktais ir naudojant produktus, pažymėtus „Pavojingas bitėms“, nepriklausomai nuo purškiamų augalų.

Siūlomoje Taisyklių 58 punkto redakcijoje informavimo pareiga paliekama tik vienu atveju – kai žy dintys augalai purškiami produktais, pažymėtais „Pavojingas bitėms“. Tai reiškia, kad:

- purškiant žy dinčius augalus „nepavojingu“ bitėms produktu informuoti nereikės;
- purškiant nežy dinčius augalus pavojingu bitėms produktu informuoti taip pat nereikės.

Tokiu būdu eliminuojama reikšminga dalis realių rizikos situacijų.

Pagal [Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo](#) 191 straipsnio 2 dalį aplinkos politika grindžiama atsargumo principu. Šis principas reikalauja, kad esant moksliniam neapibrėžtumui būtų taikomos prevencinės priemonės. Tuo tarpu siūlomas reguliavimas atsisako prevencijos ten, kur ji labiausiai reikalinga.

Mokslinėje literatūroje pripažįstama, kad pesticidai gali turėti subletalų ir kumuliacinį poveikį bitėms, kuris ne visada atsispindi produkto etiketėje. Kitaip tariant, bitės patiria augalų apsaugos produkto poveikį ne tik kai jo dulksna tiesiogiai kontaktuoja su bite, bet ir jau po produkto purškimo - kai bitės maitinasi apipurkšto augalo nektaru.

Be to, pagal galiojančių Taisyklių 74 punktą žydinčius augalus draudžiama purkšti bičių aktyvumo metu (nuo 4 iki 21 val.). Tuo tarpu nežydinčių augalų purškimui toks draudimas netaikomas, todėl jie gali būti apdorojami dienos metu, kai bitės aktyviai maitinasi. Bitės skrenda dideliais atstumais ir lankosi žydinčiuose piktžolėse ar pakraščiuose, o purškimo metu susidariusi dulksna gali jas paveikti net ir purškiant nežydinčius pasėlius.

Taigi siūlomas reguliavimas sukuria paradoksią, kai informavimo atsisakoma būtent tais atvejais, kai reali rizika apdulkintojams yra didžiausia. Tai nėra apsaugos supaprastinimas – tai yra apsaugos atsisakymas.

2. Dėl Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 tikslų nepaisymo

Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 1 straipsnyje aiškiai nurodomas tikslas, - užtikrinti aukštą žmonių ir gyvūnų sveikatos bei aplinkos apsaugos lygį. Augalų apsaugos produktai turi būti naudojami taip, kad nebūtų daromas **nepriimtinas poveikis aplinkai**, įskaitant netiesioginį poveikį ne tikslinėms rūšims (pvz., apdulkintojams).

Tuo tarpu Projektas, mūsų vertinimu, siaurina informavimą tik iki formalaus etiketės kriterijaus, nesprendžia **netiesioginio poveikio per dreifą, žiedadulkes ar nektarą** silpnina praktinį rizikos valdymą vietoje jo stiprinimo.

Tai reiškia, kad nacionalinis reguliavimas tampa **mažiau efektyvus nei reikalauja ES teisės tikslai**, kas gali kelti atitikties problemų.

3. Dėl informavimo termino sutrumpinimo (Taisyklių 59 punktą)

Projektu siūloma sutrumpinti informavimo terminą nuo dviejų kalendorinių dienų iki 26 valandų.

Praktikoje tai reiškia, kad daugeliu atvejų bitininkai realiai nebegalės apsaugoti savo bičių, ypač kai bitynai yra nutolę nuo gyvenamosios vietos. Per tokį laiką sudėtinga atvykti į vietą, uždaryti ar perkelti avilius ar imtis kitų apsaugos priemonių.

Tokiu būdu informavimo sistema praranda savo esmę ir tampa tik formalus reikalavimas, nesukuriantis realios apsaugos. Sukuriama apsaugos iliuzija, kuri neveikia praktikoje.

Tai prieštarauja gero administravimo principui, nes nustatoma priemonė, kuri egzistuoja teisiškai, tačiau neveikia faktiškai.

4. Dėl dviejų savaitių laikotarpio (Taisyklių 59 punktą)

Projektas palieka galimybę nurodyti purškimo laikotarpį iki dviejų savaitių.

Toks reguliavimas iš esmės panaikina informacijos vertę, nes bitininkas negali laikyti bičių uždarytų ar perkelti jų dviejų savaitių laikotarpiui. Tai reiškia, kad informacija tampa nebe naudinga, o tik formali.

Teisinė pareiga informuoti negali būti laikoma įvykdyta, jei pateikiama informacija yra praktiškai nepanaudojama. Tokia situacija pažeidžia teisinio aiškumo ir teisėtų lūkesčių principus.

5. Dėl proporcingumo principo pažeidimo

Projektu siekiama mažinti administracinę naštą, tačiau pasirinktos priemonės tiesiogiai mažina aplinkos apsaugos lygį. Nėra pateikta duomenų, kad mažiau ribojančios priemonės negalėtų pasiekti to paties tikslo, taip pat nevertinamas galimų neigiamų pasekmių mastas.

Administracinės naštos mažinimas negali būti vykdomas apdulkintojų apsaugos sąskaita. Tokia reguliavimo logika iš esmės reiškia, kad efektyvumas siekiamas mažinant saugumą, o tai nėra suderinama su proporcingumo principu.

6. Dėl faktinės situacijos ignoravimo

Praktikoje bitininkai jau susiduria su bičių žūtimis po purškimų, pesticidų likučiais meduje ir sudėtingu atsakomybės nustatymu dėl informacijos trūkumo.

Esama PPIS sistema yra vienas iš nedaugelio instrumentų, leidžiančių:

- laiku identifikuoti planuojamus purškimus;
- imtis prevencinių priemonių;
- spręsti ginčus dėl padarytos žalos.

Siūlomi pakeitimai šį mechanizmą susilpnina tiek, kad jis iš esmės nustoja veikti kaip apsaugos priemonė.

7. Dėl atsakomybės perkėlimo

Projektas mažina žemės naudotojų pareigas ir didina bitininkų atsakomybę už pasekmių valdymą. Tai prieštarauja principui „teršėjas moka“, pagal kurį riziką turi valdyti veiklą vykdomasis subjektas, o ne nukentėjusi šalis.

Reikalavimai ir siūlymai

Atsižvelgdami į išdėstytus argumentus, reikalaujame:

1. **Atsisakyti siūlomo informavimo pareigos siaurinio ir išlaikyti esamą reguliavimo apimtį;**
2. **Išlaikyti ne trumpesnę kaip 2 kalendorinių dienų informavimo per PPIS prieš planuojamus purškimus terminą;**
3. Nustatyti pareigą registruojant planuojamus purškimus per PPIS nurodyti **konkrečią purškimo datą arba maksimaliai 1–2 dienų laikotarpį;**
4. Pateikti **išsamų poveikio vertinimą**, pagrindžiantį siūlomus pakeitimus;
5. Užtikrinti **prasmingą ir konstruktyvų konsultavimąsi su bitininkų bendruomene ir aplinkosaugos ekspertais.**

Mūsų nuomone, esama Projekto redakcija pažeidžia atsargumo, proporcingumo ir gero administravimo principus, neatitinka ES aplinkos teisės tikslų ir silpnina apdulkintojų apsaugą.

Siūlomi pakeitimai ne supaprastina sistemą, o ją ištuština – iš veikiančios prevencinės priemonės paverčia formalia procedūra, kuri nesuteikia realios apsaugos.

Atsižvelgiant į tai, raginame Projektą peržiūrėti iš esmės.

Ieva Budraitė,
Lietuvos žaliųjų partijos pirmininkė
Laurynas Okockis,
Lietuvos žaliųjų partijos vicepirmininkas, bitininkas